

A TANÁCS 1259/2010/EU RENDELETE

(2010. december 20.)

a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 81. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló, 2010. július 12-i 2010/405/EU tanácsi határozatra ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamenteknek való továbbítását követően,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

különleges jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Unió azt a célt tűzte maga elé, hogy fenntartja és fejleszti az Uniót mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget, ahol biztosított a személyek szabad mozgása. E térség fokozatos kialakítása érdekében az Uniónak a határon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben való igazságügyi együttműködésre vonatkozó intézkedéseket kell elfogadnia, különösen, ha ez szükséges a belső piac megfelelő működéséhez.
- (2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 81. cikke értelmében ezeknek az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk a tagállamokban alkalmazandó kollíziós szabályok összeegyeztethetőségének biztosítását célzó rendelkezéseket.
- (3) A Bizottság 2005. március 14-én zöld könyvet fogadott el a házasság felbontására vonatkozó ügyekben alkalmazandó jogról és joghatóságról. A zöld könyv széles körű nyilvános konzultációt indított azon problémák lehetséges megoldásairól, amelyek a jelenlegi helyzetben felmerülhetnek.
- (4) A Bizottság 2006. július 17-én a 2201/2003/EK tanácsi rendeletnek ⁽²⁾ a joghatóság tekintetében történő módosításáról és a házassági ügyekben alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló 2010/405/EU határozatot.

sításáról és a házassági ügyekben alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok bevezetéséről szóló rendeletre tett javaslatot.

- (5) A 2008. június 5–6-án Luxembourgban ülésező Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a javaslattal kapcsolatban nem alakult ki egyhangú egyetértés, és olyan leküzdhetetlen nehézségek állnak fenn, amelyek következtében sem abban az időpontban, sem a közeljövőben nem alakulhat ki egyhangú egyetértés. Megállapította továbbá, hogy a javasolt rendelet céljai nem érhetők el ésszerű határidőn belül a Szerződések megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával.
- (6) Ezt követően Belgium, Bulgária, Németország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Ausztria, Portugália, Románia és Szlovénia kért intézett a Bizottsághoz, amely szerint megerősített együttműködést kívánnak létrehozni egymás között a házassági ügyekben alkalmazandó jog területén. 2010. március 3-án Görögország visszavonta a kérését.
- (7) A Tanács 2010. július 12-én elfogadta a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló 2010/405/EU határozatot.
- (8) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 328. cikkének (1) bekezdése szerint a megerősített együttműködés annak létrehozásakor valamennyi tagállam számára nyitva áll, feltéve, hogy azok megfelelnek az együttműködésre felhatalmazó határozatban megállapított részvételi feltételeknek. Az együttműködés bármely későbbi időpontban is nyitva áll mindazon tagállamok számára, amelyek e feltételek mellett az annak keretében már elfogadott jogi aktusoknak is megfelelnek. A Bizottság és a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok biztosítják, hogy lehetőség szerint minél több tagállam részvételét elősegítsék. E rendelet a Szerződéseknek megfelelően csak a részt vevő tagállamokban kötelező teljes egészében és alkalmazandó közvetlenül.
- (9) E rendelet célja, hogy egyértelmű és teljes jogi keretet alakítson ki a részt vevő tagállamokban a házasság felbontására és a különválásra irányuló eljárások során alkalmazandó jog tekintetében, valamint a jogbiztonság, a kiszámíthatóság és a rugalmasság szempontjából megfelelő megoldásokat biztosítson az európai polgároknak, továbbá kiküszöbölje annak lehetőségét, hogy az egyik házastárs a másikat megelőzve kezdeményezze a házasság felbontását annak érdekében, hogy az eljárást olyan jog szerint folytassák le, amelyet e fél saját érdekei szempontjából kedvezőbbnek ítél.

⁽¹⁾ HL L 189., 2010.7.22., 12. o.

⁽²⁾ A Tanács 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelete a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (HL L 338., 2003.12.23., 1. o.).

- (10) E rendelet tárgyi hatályának és rendelkezéseinek összhangban kell lenniük a 2201/2003/EK rendelettel. Nem alkalmazható azonban a házasság érvénytelenítésére.

Ezt a rendeletet csak a házassági kötelékek felbontására vagy lazítására lehet alkalmazni. Az e rendelet kollíziós jogi szabályai révén meghatározott jog alkalmazandó a házasság felbontásának és a különválásnak a jogalapjára.

Az olyan előzetes kérdéseket, mint a jogképesség és a házasság érvényessége, valamint az olyan kérdéseket, mint a házasság felbontásának vagy a különválásnak a vagyoni jogi következményei, a név, a szülői felelősség, a tartási kötelezettségek vagy egyéb járulékos vonatkozások, az érintett részt vevő tagállamban alkalmazandó kollíziós jogi szabályok révén kell meghatározni.

- (11) E rendelet területi hatályának egyértelmű kijelölése érdekében meg kell határozni azokat a tagállamokat, amelyek részt vesznek a megerősített együttműködésben.
- (12) E rendelet alkalmazása egyetemes, azaz lehetővé kell tenni, hogy egységes kollíziós jogi szabályai kijelöljék a részt vevő tagállamok jogát, a részt nem vevő tagállamok jogát, vagy olyan államok jogát, amelyek nem tagjai az Európai Uniónak.
- (13) Ez a rendelet az eljáró bíróság jellegére való tekintet nélkül alkalmazandó. Adott esetben a bíróságokat a 2201/2003/EK rendelettel összhangban kell megkeresettnek tekinteni.
- (14) Annak érdekében, hogy a házastársaknak lehetőségük legyen hozzájuk közel álló alkalmazandó jogot választani, illetve hogy választás hiányában mégis ez a jog legyen alkalmazandó házasságuk felbontása vagy különválásuk során, ez a jog akkor is alkalmazható, ha nem valamelyik részt vevő tagállam joga. Amennyiben egy másik tagállam joga alkalmazandó a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló, 2001. május 28-i 2001/470/EK tanácsi határozattal⁽¹⁾ létrehozott hálózat segíthetné a bíróságokat a külföldi jog tartalmáról való tájékozódásban.
- (15) Az európai polgárok mobilitásának növekedésével egyrészt nagyobb rugalmasságra, másrészt nagyobb jogbiztonságra van szükség. Az e célkitűzésnek való megfelelés érdekében e rendeletnek erősítenie kell a felek autonómiáját a házasság felbontása és a különválás terén, bizonyos mértékű lehetőséget teremtve a házasság felbontása és a különválás tekintetében alkalmazandó jog megválasztására.
- (16) Biztosítani kell azt a lehetőséget a házastársaknak, hogy a házasság felbontása és a különválás tekintetében alkalmazandó jognak azon ország jogát választhassák, amellyel különleges kapcsolatban vannak, vagy az eljáró bíróság

országa szerinti jogot. A házastársak által választott jognak összhangban kell állnia a Szerződésben és az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapvető jogokkal.

- (17) Fontos, hogy az alkalmazandó jog meghatározása előtt a házastársak naprakész információval rendelkezzenek a nemzeti és az uniós jog, valamint a házasság felbontására vagy a különválásra alkalmazandó eljárások legfontosabb releváns elemeiről. E megfelelő, minőségi információkhoz való hozzáférés biztosítása érdekében a Bizottság rendszeresen naprakésszé teszi a 2001/470/EK határozat által létrehozott, az interneten elérhető nyilvános információk rendszerében található információkat.
- (18) Mindkét házastárs tudatos választása e rendelet alapelve. Mindkét házastársnak pontosan tudnia kell, hogy milyen jogi és szociális következményei vannak az alkalmazandó jog megválasztásának. Az a lehetőség, hogy közös megegyezéssel válasszák meg az alkalmazandó jogot, nem sértheti a két házastárs jogait és esélyegyenlőségét. Ezért a részt vevő tagállamok bíráinak tisztában kell lenniük annak fontosságával, hogy a két házastárs az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó megállapodás jogi következményeinek tudatában válasszon.
- (19) Az anyagi és az alaki érvényességre vonatkozó szabályokat úgy kell megállapítani, hogy azok megkönnyítsék a házastársak számára a tudatos választást, valamint hogy a jogbiztonság és az igazságszolgáltatáshoz való joguk biztosítása érdekében tiszteletben tartsák a hozzájárlásukat. Az alaki érvényességre vonatkozóan indokolt bevezetni egyes biztosítékokat annak érdekében, hogy a házastársak tudatában legyenek választásuk következményeinek. Az alkalmazandó jogra vonatkozó megállapodást írásban kell rögzíteni, keltezéssel kell ellátni, és alá kell írnia mindkét félnek. Amennyiben annak a részt vevő tagállamnak a joga, amelyben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található, kiegészítő alaki szabályokat ír elő, ezeket a szabályokat be kell tartani. Ilyen kiegészítő alaki szabályok lehetnek azon részt vevő tagállamokban, ahol a megállapodást házassági szerződésbe kell foglalni. Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye olyan különböző részt vevő tagállamokban található, amelyek eltérő alaki szabályokat írnak elő, elegendő, ha ezen államok egyikének alaki szabályait tartják be. Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában csak az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye található részt vevő tagállamban, és az kiegészítő alaki szabályokat ír elő, be kell tartani ezeket a szabályokat.
- (20) Az alkalmazandó jogot kijelölő megállapodást legkésőbb a bíróság megkeresésének időpontjáig lehet megkötni és módosítani, illetve az eljárás során is, ha erre az eljáró bíróság országa szerinti jog lehetőséget biztosít. Ebben az esetben elegendő, ha a bíróság az eljáró bíróság országa szerinti jognak megfelelően jegyzőkönyvbe veszi a kijelölés tényét.

⁽¹⁾ HL L 174., 2001.6.27., 25. o.

- (21) Arra az esetre, ha nem választják meg az alkalmazandó jogot, e rendeletnek egy sor, a házastársaknak az érintett joghoz fűződő szoros kapcsolatán alapuló kapcsoló tényező alapján harmonizált kollíziós jogi szabályokat kell megállapítania annak érdekében, hogy megfelelő jogbiztonságot és kiszámíthatóságot biztosítson, és megakadályozza, hogy az egyik házastárs a másikat megelőzve kezdeményezze a házasság felbontását egy olyan jog alapján, amelyet előnyösebbnek tart saját érdekei védelmének szempontjából. E kapcsoló elveket úgy kell megválasztani, hogy biztosítható legyen, hogy a házasságfelbontással vagy különválással kapcsolatos eljárást olyan jog szabályozza, amellyel a házastársak szoros kapcsolatban vannak.
- (22) Ha e rendelet valamely állam jogának alkalmazása céljából az állampolgárságra kapcsoló elvként hivatkozik, a többes állampolgárság kérdésének kezelését a nemzeti jog hatáskörébe utalja, amelynek azonban teljes mértékben figyelembe kell vennie az Európai Unió általános elveit.
- (23) Amennyiben a bíróságot a különválás házasságfelbontássá történő változtatása céljából keresik meg, és a felek nem választották meg az alkalmazandó jogot, akkor a különválásra alkalmazott jogot kell alkalmazni a házasság felbontására is. Ez a folytonosság elősegíti a felek szempontjából a kiszámíthatóságot, és erősíti a jogbiztonságot. Ha a különválásra alkalmazott jog nem rendelkezik a különválás házasságfelbontássá történő változtatásáról, akkor a házasság felbontására a jogválasztás hiányában alkalmazandó kollíziós jogi szabályok vonatkoznak. Ez nem akadályozhatja a házastársakat abban, hogy a házasság felbontását az e rendeletben foglalt egyéb szabályok alapján kérjék.
- (24) Egyes esetekben, például ha az alkalmazandó jog nem rendelkezik házasság felbontásáról, vagy az egyik házastársnak neme miatt nem biztosít azonos jogokat a házasság felbontásához, vagy a különváláshoz, mindig az eljáró bíróság országa szerinti jogot kell alkalmazni. Ez azonban nem érintheti a közrendi záradékot.
- (25) Kivételes körülmények között, a közérdekre vonatkozó megfontolások alapján a részt vevő tagállamok bíróságai számára lehetővé kell tenni a külföldi jog rendelkezésének figyelmen kívül hagyását, ha valamely adott esetben annak alkalmazása nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen lenne az eljáró bíróság országának közrendjével. A bíróságok ugyanakkor nem alkalmazhatják a közrenddel kapcsolatos kivételt egy másik állam joga rendelkezésének figyelmen kívül hagyása céljából, ha ez sértené az Európai Unió Alapjogi Chartáját és különösen annak 21. cikkét, amely a megkülönböztetés minden formájának tilalmáról rendelkezik.
- (26) Amennyiben e rendelet arra a tényre hivatkozik, hogy a megkeresett bíróság szerinti részt vevő tagállam joga nem rendelkezik a házasság felbontásáról, ezt úgy kell értelmezni, hogy az adott tagállam jogában nem létezik a házasság felbontásának intézménye. Ez esetben a bíróság nem kötelezhető arra, hogy e rendelet alapján kimondja a házasság felbontását.
- Amennyiben e rendelet arra a tényre hivatkozik, hogy a megkeresett bíróság szerinti részt vevő tagállam joga a szóban forgó házasságot a felbontási eljárás céljából nem tekinti érvényesnek, ezt többek között úgy kell értelmezni, hogy az adott tagállam joga szerint ilyen házasság nem létezik. Ez esetben a bíróság nem kötelezhető arra, hogy e rendelet alapján kimondja a házasság felbontását vagy a különválást.
- (27) Mivel vannak olyan államok és részt vevő tagállamok, amelyekben két vagy több jogrendszer vagy szabályrendszer vonatkozik az e rendelet által szabályozott kérdésekre, szükség van olyan rendelkezésre, amely szabályozza e rendelet alkalmazandóságának mértékét ezen államok és részt vevő tagállamok különböző területi egységeiben, illetve a személyek különböző kategóriái tekintetében ezen államokban és részt vevő tagállamokban.
- (28) Amennyiben nincsenek szabályok az alkalmazandó jog kijelölésére, akkor azoknak a feleknek, akik az egyikük állampolgársága szerinti állam jogát választották, és ha ez az állam több, a házasság felbontására vonatkozóan saját jogrendszerrel vagy szabályozással rendelkező területi egységet tartalmaz, azt is meg kell jelölniük, hogy melyik területi egység jogában egyeztek meg.
- (29) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a nemzetközi házassági ügyekben a jogbiztonság, a kiszámíthatóság és a rugalmasság erősítését és ezáltal a személyek Európai Unión belüli szabad mozgásának megkönnyítését, a tagállamok nem tudják kielégítő módon megvalósítani, és ezért léptékük és hatásuk miatt azok uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió adott esetben megerősített együttműködés révén, az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (30) E rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket, különös tekintettel annak 21. cikkére, amely tiltja a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetést. A részt vevő tagállamok bíróságainak e jogok és elvek tiszteletben tartásával kell ezt a rendeletet alkalmazniuk,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

HATÁLY, KAPCSOLAT A 2201/2003/EK RENDELETTEL, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS EGYETEMES ALKALMAZÁS

1. cikk

Hatály

(1) E rendeletet a házasság felbontására és a különválásra kell alkalmazni olyan esetekben, amelyek több állam jogához kapcsolódnak.

(2) E rendelet nem alkalmazandó a következő kérdésekre, még abban az esetben sem, ha azok kizárólag előzetes kérdésként merülnek fel a házasság felbontásával vagy a különválással kapcsolatos eljárás keretében:

- a) a természetes személyek jogképessége;
- b) a házasság létezése, érvényessége vagy elismerése;
- c) a házasság érvénytelenítése;
- d) a házastársak neve;
- e) a házasság vagyoni jogi következményei;
- f) a szülői felelősség;
- g) a tartási kötelezettségek;
- h) célvagyon és az öröklés.

2. cikk

Kapcsolat a 2201/2003/EK rendelettel

E rendelet nem érinti a 2201/2003/EK rendelet alkalmazását.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában

- 1. „részt vevő tagállam”: minden olyan tagállam, amely részt vesz a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jogról szóló megerősített együttműködésben a 2010/405/EU határozat vagy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 331. cikke (1) bekezdésének második vagy harmadik albekezdése alapján hozott határozat szerint;
- 2. „bírószág”: a részt vevő tagállamok valamennyi, az e rendelet hatálya alá tartozó ügyekben joghatósággal rendelkező hatósága.

4. cikk

Egyetemes alkalmazás

Az e rendelet szerint kijelölt jogot akkor is alkalmazni kell, ha az nem egy részt vevő tagállam joga.

II. FEJEZET

A HÁZASSÁG FELBONTÁSÁRA ÉS A KÜLÖNVÁLÁSRA ALKALMAZANDÓ JOGRA VONATKOZÓ EGYESÉGES SZABÁLYOK

5. cikk

Az alkalmazandó jog felek általi megválasztása

(1) A házastársak megállapodhatnak a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog kiválasztásáról, feltéve, hogy ez az alábbi jogok egyike:

- a) azon állam joga, amelynek területén a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek;
- b) azon állam joga, amelynek területén a házastársak legutóbb szokásos tartózkodási hellyel rendelkeztek, amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában egyiküknek még mindig ott van a tartózkodási helye;
- c) az egyik házastársnak a megállapodás megkötése időpontjában meglévő állampolgársága szerinti állam joga; vagy
- d) az eljáró bíróság országa szerinti jog.

(2) A (3) bekezdés sérelme nélkül az alkalmazandó jog kijelöléséről szóló megállapodás bármikor megköthető és módosítható, de legkésőbb a bírósághoz fordulás időpontjában.

(3) Amennyiben az eljáró bíróság országa szerinti jog úgy rendelkezik, a házastársak a bíróság előtt az eljárás során is kijelölhetik az alkalmazandó jogot. Ebben az esetben a bíróság az eljáró bíróság országa szerinti jognak megfelelően jegyzőkönyvbe veszi a kijelölés tényét.

6. cikk

Hozzájárulás és anyagi érvényesség

(1) A jogválasztásról szóló megállapodás vagy valamely megállapodási feltétel fennállását és érvényességét azon jog határozza meg, amely a megállapodás vagy megállapodási feltétel érvényessége esetében e rendelet alapján irányadó lenne.

(2) A házastárs azonban annak megállapítása érdekében, hogy hozzájárulását nem adta meg, hivatkozhat azon ország jogára, amelyben a bírósághoz fordulás időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, ha a körülményekből az tűnik ki, hogy nem lenne ésszerű magatartása következményeinek az (1) bekezdésben meghatározott jognak megfelelően történő meghatározása.

7. cikk

Alaki érvényesség

(1) Az 5. cikk (1) és (2) bekezdésében említett megállapodást írásba kell foglalni, keltezéssel kell ellátni, és azt mindkét házastársnak alá kell írnia. A megállapodás tartós rögzítését biztosító, elektronikus módon történő bármely közlés egyenértékű az írásos formával.

(2) Amennyiben azonban annak a részt vevő tagállamnak a joga, amelyben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található, kiegészítő alaki szabályokat ír elő az ilyen típusú megállapodások tekintetében, alkalmazni kell ezeket a szabályokat.

(3) Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye különböző részt vevő tagállamokban van, és ezen államok jogai különböző alaki szabályokat írnak elő, alaki szempontból érvényes a megállapodás, ha megfelel az ezen országok egyikének jogában rögzített feltételeknek.

(4) Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában csak az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye található részt vevő tagállamban, és ez az állam kiegészítő alaki előírásokat határoz meg az ilyen típusú megállapodások tekintetében, ezeket az előírásokat kell alkalmazni.

8. cikk

A felek jogválasztása hiányában alkalmazandó jog

Az 5. cikk szerinti jogválasztás hiányában a házasság felbontására és a különválásra azon állam joga alkalmazandó:

- a) amelyben a bírósághoz fordulás időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található; vagy ennek hiányában
- b) amelyben a házastársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, amennyiben ez a tartózkodási hely a bíróság megkeresésétől számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, és amennyiben a bírósághoz fordulás időpontjában az egyik házastárs még mindig ebben az államban tartózkodik; vagy ennek hiányában
- c) amelynek a bírósághoz fordulás időpontjában mindkét házastárs állampolgára volt; vagy ennek hiányában
- d) amelynek a bíróságához fordulnak.

9. cikk

A különválás házasságfelbontássá történő változtatása

(1) A különválás házasságfelbontássá történő változtatása esetén a házasság felbontására a különválásra alkalmazott jogot kell alkalmazni, kivéve, ha a felek az 5. cikknek megfelelően másban állapodtak meg.

(2) Ha azonban a különválásra alkalmazott jog nem rendelkezik a különválás házasságfelbontássá történő változtatásáról, akkor a 8. cikk alkalmazandó, kivéve, ha a felek az 5. cikknek megfelelően másban állapodtak meg.

10. cikk

Az eljáró bíróság országa szerinti jog alkalmazása

Amennyiben az 5. vagy a 8. cikk szerint alkalmazandó jog nem rendelkezik a házasság felbontásáról, vagy az egyik házastársnak neme miatt nem biztosít azonos jogokat a házasság felbontásához vagy a különváláshoz, az eljáró bíróság országa szerinti jogot kell alkalmazni.

11. cikk

A vissza- és továbbutalás kizárása

Valamely állam jogának az e rendelet szerinti alkalmazása az érintett államban a nemzetközi magánjogi szabályokon kívüli, hatályos jogi előírások alkalmazását jelenti.

12. cikk

Közrend

Az e rendelet alkalmazásában meghatározott jog valamely rendelkezésének alkalmazása csak akkor tagadható meg, ha az alkalmazás nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen az eljáró bíróság országának közrendjével.

13. cikk

Eltérések a nemzeti jogban

E rendeletben semmi nem kötelezi arra az olyan részt vevő tagállamok bíróságait, amelyeknek joga nem rendelkezik a házasság felbontásáról, vagy a szóban forgó házasságot nem tekinti érvényesnek a házasság felbontására irányuló eljárás céljából, hogy e rendelet alkalmazásában házasságfelbontást mondjanak ki.

14. cikk

Két vagy több jogrendszerrel rendelkező államok – területi kollízió

Ha egy állam több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogrendszerrel vagy szabályrendszerrel rendelkezik az e rendelet által szabályozott kérdések tekintetében:

- a) az adott állam jogára történő bármilyen hivatkozást az e rendelet alapján alkalmazandó jog megállapítása céljából úgy kell értelmezni, mint ami a vonatkozó területi egységen hatályos jogra vonatkozik;
- b) az adott államban lévő szokásos tartózkodási helyre való bármely hivatkozás valamely területi egységen belüli szokásos tartózkodási helyre vonatkozik;
- c) az állampolgárságra történő bármely hivatkozás az adott állam joga által meghatározott területi egységre, vagy vonatkozó szabályok hiányában a felek által választott területi egységre, vagy választás hiányában arra a területi egységre vonatkozik, amelyhez az egyik vagy mindkét házastársat a legszorosabb kapcsolat fűzi.

15. cikk

Két vagy több jogrendszerrel rendelkező államok – személyközi kollízió

Olyan államok esetében, amelyek az e rendelet által szabályozott kérdések tekintetében a személyek különböző kategóriáira vonatkozóan két vagy több jogrendszerrel vagy szabályrendszerrel rendelkeznek, az állam jogára történő hivatkozás az adott állam hatályos szabályai által kijelölt jogrendszerre vonatkozik. Ilyen szabályok hiányában az a jogrendszer vagy szabályrendszer alkalmazandó, amelyhez a házastársat vagy házastársakat a legszorosabb kapcsolat fűzi.

16. cikk

E rendelet alkalmazásának mellőzése belső kollízió esetén

Az olyan részt vevő tagállamok, ahol különböző jogrendszerek vagy szabályrendszerek alkalmazandók az e rendelet által szabályozott kérdésekre, nem kötelesek e rendeletet alkalmazni a kizárólag az ezen különböző jogrendszerek vagy szabályrendszerek következtében felmerülő kollíziók esetén.

III. FEJEZET

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

17. cikk

A részt vevő tagállamok által nyújtandó információk

(1) A részt vevő tagállamok legkésőbb 2011. szeptember 21-ig tájékoztatják a Bizottságot a következőkkel kapcsolatos nemzeti rendelkezéseikről, amennyiben vannak ilyenek:

- a) az alkalmazandó jog megválasztásáról szóló megállapodásra vonatkozó alaki előírások a 7. cikk (2)–(4) bekezdésének megfelelően; valamint
- b) az alkalmazandó jog kijelölésének lehetősége az 5. cikk (3) bekezdésének megfelelően.

A részt vevő tagállamok értesítik a Bizottságot az ezen rendelkezésekkel kapcsolatban bekövetkező változásokról.

(2) A Bizottság megfelelő módon, különösen a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat honlapján a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja az (1) bekezdésnek megfelelően közölt információkat.

18. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) E rendelet kizárólag azokra a bírósági eljárásokra és az 5. cikkben említett megállapodásokra alkalmazandó, amelyeket 2012. június 21-et követően indítottak vagy kötöttek.

Ha azonban 2012. június 21-et megelőzően kötöttek az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó megállapodást, ez a megállapodás is érvényes, amennyiben összhangban van a 6. és a 7. cikkel.

(2) E rendelet nem érinti a valamely részt vevő tagállam joga szerint kötött, az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó azon megállapodásokat, amelyek esetében a bíróság megkérésére 2012. június 21-et megelőzően történt.

19. cikk

A létező nemzetközi egyezményekkel való kapcsolat

(1) A részt vevő tagállamoknak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 351. cikkéből eredő kötelezettségeinek sérelme nélkül ez a rendelet nem érinti azoknak a nemzetközi egyezményeknek az alkalmazását, amelyeknek e rendelet elfogadásakor vagy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 331. cikke (1) bekezdésének második vagy harmadik albekezdése szerinti határozat elfogadásakor egy vagy több részt vevő tagállam részese, és amelyek a házasság felbontására vagy a különválásra vonatkozó kollíziós jogi szabályokat állapítanak meg.

(2) Azonban az e rendelet által szabályozott kérdések vonatkozásában ez a rendelet élvez elsőbbséget a kizárólag kettő vagy több részt vevő tagállam között létrejött egyezményekkel szemben.

20. cikk

Felülvizsgálati záradék

(1) A Bizottság legkésőbb 2015. december 31-ig és azt követően ötévente jelentést nyújt be e rendelet alkalmazásáról az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak. Adott esetben ezt a jelentést e rendelet kiigazítására irányuló javaslatok kísérik.

(2) A részt vevő tagállamok ennek érdekében közlik a Bizottsággal az e rendeletnek a bíróságai általi alkalmazására vonatkozó információkat.

Ezt a rendeletet 2012. június 21-től kell alkalmazni, a 17. cikk kivételével, amely 2011. június 21-től alkalmazandó.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21. cikk

Hatálybalépés és az alkalmazás kezdetének időpontja

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 331. cikke (1) bekezdésének második vagy harmadik albekezdése alapján hozott határozat alapján a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében ezt a rendeletet az érintett határozatban megjelölt időponttól kell alkalmazni.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően a részt vevő tagállamokban teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

Kelt Brüsszelben, 2010. december 20-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. SCHAUVLIEGE
